

HISTORIENS VINGSLAG

Red. Arne Johansson Kerstin Åhström

Realskolan i Liden

Under tre år på 1940-talet fanns det en realskola i Liden. Nu när det blir nytt liv i Lidens gamla tingshus är det roligt att minnas hur vi fick en chans att läsa till realexamen och att undervisningen skedde just i fullmäktigesalen i tingshuset.

Det var Nordiska korrespondensinstitutet (NKI, grundat 1922) som startade ett antal realskolor i landet och däribland vår skola. Vår enda lärare var fil kand Philippa Björck från Kalmar, sedermera gift med kyrkoherde John Wikings son Birger. Tre dagar i veckan fick vi undervisning i svenska, matematik och språk. Övriga ämnen fick vi läsa själva och redovisa resultaten i de brev som vår lärare samlade ihop och skickade till NKI-skolan i Stockholm för betygsättning. Hon hade också en viktig uppgift att se till att vi följde undervisningsplanen och att övervaka de prov som ingick i kursen.

När det efter nästan sex terminer var dags att som privatister avlägga realexamen reste de flesta av oss till Stockholm för att under ca tre månader gå en preparandkurs. Det var "hårda bud" för i examen blev vi – förutom de allmänna skriftliga proven – muntligt förhörda i alla ämnen (11 st) av lärare som vi aldrig träffat tidigare. Pojkarna tog examen på Norra Real och flickorna på Högre allmänna läroverket för flickor på Norrmalm. Sedan hade vi ju möjlighet att studera vidare. Några blev lärare, andra ingenjörer och sjuksköterskor, en del läste handelsämnen och kom att arbeta på kontor.

Skolan i Liden kom till på initiativ av Emanuel Oscarson som var kommunalfullmäktiges ordförande i dåvarande Lidens landskommun. Sonen Thure, sedermera rektor vid Hagaskolan i Sundsvall, var en av eleverna. Avgiften per elev och månad var 40 kronor. Vi som inte bodde i Liden fick gratis bussresor. Vem som betalade minns jag inte, förmodligen var det kommunen.

Denna speciella typ av skola med kombinerad korrespondens- och lärarundervisning var populär under andra världskriget. Den kallades också Robertsforsskola efter den ort där den första skolan startades av Hermods korrespondensinstitut. Korrespondensskolorna gav oss landsbygdsungdomar en start i livet, som annars inte hade varit självklar, och det är jag – och jag tror också mina kamrater – mycket tacksam för.

Det blev ytterligare en omgång realskoleelever i Lidens landskommun men då skedde undervisningen i Dacke skola om jag minns rätt.

Inger Hansson

Inger Hansson är född Lind, år 1928 i Boda. Hon arbetade, efter examen vid NKI-realskolan i Liden och kompletterande handels-

utbildning, på kontor i Stockholm i nästan 10 år. Inger gifte sig, fick tre söner och blev hemmafru i 20 år. År 1964 flyttade familjen till Sundsvall och Inger kom sedan att arbeta drygt 20 år hos Sunds Defibrator, numera Metso Paper.

Tack Inger för Din unika artikel om NKI-realskolan i Liden 1942-45. Du har givit oss en inblick i dåtidens ansträngningar att sprida utbildning och att ge landsbygdsbarn en chans till studier efter folkskolan.

Eleverna vid NKI-realskolan i Liden 1942-45.

Övre raden från vänster:

Hans Annell, Bertil Lindgren (avliden), Arne Svensson, okänd lärarvikarie, Anders Söderqvist, Thure Oscarson (avliden) och Lars-Anders Ulin.

Nedre raden från vänster:

Inger Andersson (avliden), Eivor Nilsson (f. Åslin), Ann-Marie Sjöstrand (f. Tander), Ingrid Nilsson (f. Norman), Elsa Törngren (f. Sillerström), Inger Hansson (f. Lind), Gerd Zettervall (f. Wiklund) och Kerstin Holmbom (f. Åslund).

Grundad 1956
*Lidens
Hembygdsförening*

Lidenvägen 51, 860 41 Liden, 0692 - 100 27